

Fons documental de l'Arxiu Municipal de Matadepera

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carrer de Sant Quirze, 2
Alçada: 425

Coordenades:

Latitud: 41.59789
Longitud: 2.02666
UTM Est (X): 418884
UTM Nord (Y): 4605589

Classificació

Número de fitxa 08120 - 178
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVIII-XXI
Estat de conservació Bo
Protecció Legal i física
Observacions protecció: LLEI 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català (DOGC núm. 1807, d'11.10.1993).
LLEI 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents (DOGC núm. 3437, de 24.7.2001).
Accés Restringit
Ús actual: Científic/Cultural
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Matadepera (Plaça de l'Ajuntament, 1 – 08230 – Matadepera)
Autoria de la fitxa Jordi Montlló Bolart
Data de registre de la fitxa: dt., 02/02/2021 - 19:24

Descripció

L'Arxiu Municipal de Matadepera (AMMAT) custodia la documentació generada al llarg de la història per l'Ajuntament de Matadepera en l'exercici de les seves funcions. També és el servei de l'Ajuntament de Matadepera encarregat de definir i implantar el sistema de gestió documental de la corporació, que es personifica en l'accés a la informació pública, la disposició de la documentació (és a dir, la eliminació o preservació), la garantia de la transparència proactiva, la correcta descripció de la documentació i la producció de dades de qualitat (que inclogui la reutilització de dades sempre que sigui possible).

L'Arxiu Municipal també conserva fons documentals privats que han estat dipositats per particulars i que són d'accés lliure, sempre que no existeixen restriccions particulars i limitades en el temps. Per últim l'AMMAT realitza funcions pròpies de difusió del patrimoni i assessora a investigadors i estudiants.

El volum documental que conserva l'Arxiu Municipal està constituït per 26 fons diferents:

- Fons de l'Ajuntament de Matdepera (CAT AMMAT01): La producció documental de l'Ajuntament de Matadepera dona forma al fons més voluminós i destacat de l'Arxiu Municipal, des del segle XVIII fins a l'actualitat. Font primària per a conèixer la història de la Matadepera de la segona meitat del XIX fins a l'actualitat.
- Fons del Jutjat de Pau de Matadepera (CAT AMMAT 02): amb una datació de 1849 a 2013. Amb un volum de 19 ml., el podem separar en dos grans grups: la documentació generada en el decurs dels afers jurídics (exhorts, afers civils, conciliacions, judicis verbals, etc...) i l'activitat com a registre civil (naixements, defuncions, casaments, etc...).
- Subfons del Comitè de control obrer del forn de calç de Roques Blanques (CAT AMMAT 03): Aquest subfons respon a la cessió a l'Ajuntament de la gestió del forn de calç de Roques Blanques durant l'any 1937.
- Fons del Centre Català Republicà de Matadepera (CAT AMMAT 04): el 1934 es va crear el Centre Català Republicà de Matadepera, una agrupació que tenia com a missió difondre els ideals republicans, a més d'esdevenir un lloc de reunió, situat al carrer Sant Isidre, 39.
- Fons de la Hermandad Sindical de Labradores de Matadepera (CAT AMMAT 05): Fons incomplet del sindicat agrícola reconvertit l'any 1940.
- Fons de Salvador Piferrer i Iter (CAT AMMAT 06): Fons personal de Salvador Piferrer i Iter, matadeperenc aficionat a l'escriptura i jardiner.
- Col·lecció d'escriptures notariales (CAT AMMAT 07): col·lecció factícia d'escriptures de 1869 (contractes de rabassa morta) i del segle XX.
- Mas Gorina (CAT AMMAT 08): Constituït fonamentalment per escriptures, documents de comptabilitat privada i el dietari de Francisco Gorina i Riera, conegut per haver estat publicat al llibre "Dietari de Francesc Gorina i Riera, pagès de Matadepera, 1841-1904" de Joan Comasòlives i Font (Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2003). L'AMMAT conserva el fons fotocopiats per a la seva consulta gràcies al seu propietari, el sr. Esteve Renom i Pulit.
- Fons del mas Torres (CAT AMMAT 09): fotocòpies de l'anomenat "Llibre de notes de Miquel Batlles Torres" (1699-1830), del Mas Torras. L'original es troba al fons Can Falguera, a l'Arxiu Comarcal del Vallès Occidental.
- Fons Pratginestós (CAT AMMAT 10): Documentació cedida per la família Pratginestós, una de les primeres que habitaren el nucli urbà de Matadepera.
- Fons de Joan Busqueta i Arola (CAT AMMAT 11): Poeta i jardiner, amant de la natura i de Matadepera.
- Col·lecció fotogràfica Miquel Ballbé i Boada (CAT AMMAT 12): Miquel Ballbé i Boada, com a col·leccionista i estudiós de la història local, va arregar una col·lecció de fotografies de diversos autors, a més de les seves pròpies. L'any 2004 es va formalitzar un conveni de donació i es va donar

nom a una secció de l'Arxiu Municipal en el seu honor "Arxiu Municipal d'Imatges Miquel Ballbé i Boada".

- Col·lecció fotogràfica senyor Bellós (CAT AMMAT 13): El 1997, el Patronat Municipal de Cultura va adquirir per compra una sèrie de 57 plaques de vidre a un membre de la família Bellós. Aquestes imatges són un document únic per conèixer l'aspecte dels carrers i indrets de la Matadepera de la dècada de 1940 i 1950.
- Fons alberg-refugi La Mola (CAT AMMAT 14): Fons donat per Maria Casals, relatiu a l'alberg-refugi, restaurant i estació metereològica de La Mola de 1949 a 1966.
- Col·lecció de programes de Festa Major de Matadepera (CAT AMMAT 15): Cessió de programes de Festa Major feta per Marta Comerma i Coma, filla de Lídia Coma i Sala. Aquesta última va col·leccionar els programes, documents que a més de la programació en si de la Festa Major presenten articles, poemes, llegendes i tota mena d'informació referent al poble de Matadepera.
- Col·lecció fotogràfica Maria Antònia Gutés (CAT AMMAT 16): Es tracta de 30 fotografies cedides per la sra. Maria Antònia Gutés, de les que es conserva a l'arxiu còpia digitalitzada per a la seva consulta. Fotografia de caire familiar, una part d'aquesta petita col·lecció permet admirar la Matadepera de la primera meitat del segle XX, o personatges que formen part de la història de Matadepera com en Juan Turu Sallent, secretari de l'Ajuntament assassinat l'any 1936 a Ripollet, o mossén Ballarín.
- Fons audiovisual de Joan Soley i Pons (Matadepera Televisió) (CAT AMMAT 17): Gràcies a la sra. Maria Cardona Serra, vídua d'en Joan Soley, i a les seves filles, l'Arxiu Municipal de Matadepera va rebre la cessió temporal de la producció audiovisual d'en Joan Soley, fundador de la televisió de Matadepera l'any 1985.
- Fons de l'associació de Bombers voluntaris de Matadepera (CAT AMMAT 18): conjunt de documents i fotografies que permeten preservar i difondre la història d'un grup de vilatants que van arriscar les seves vides per protegir Matadepera i Sant Llorenç del Munt del risc d'incendis.
- Fons de de la unitat de voluntaris Forestals de Matadepera (CAT AMMAT 19): Es tracta de dues capses de documentació on predominen els anys 1988 i 1989, amb alguna documentació de 1990.
- Fons Manel carrera Arguindegui (CAT AMMAT 20): Es tracta de la documentació recollida o produïda per Manel Carrera en la seva activitat en diverses entitats de caire cultural, o actes en els quals va ser promotor i/o director. Són exemples les primeres festes majors, les dues trobades internacionals de gegants, o el desè aniversari de l'agermanament amb Mariapfarr.
- Col·lecció "Senyores dels tastets" (CAT AMMAT 21): conjunt de 41 fotografies que conformaven l'exposició "Senyores dels tastets", visitable durant les festes de Sant Sebastià de l'any 2014.
- Fons Narcís Ventalló Vergés (CAT AMMAT 22): conjunt de documentació de l'Ajuntament de Matadepera que gestionà i recollí Narcís Ventalló Vergés, com a advocat d'aquest ajuntament, entre els anys 1921 i 1929.
- Fons de Marc Sellarés Genescà (CAT AMMAT 23): Donació del Sr. Marc Sellarès Genescà que respon a la seva activitat com a professional de la fotografia i el món audiovisual.
- Fons de Llorenç Pomar Argerich (CAT AMMAT 24): Donació del Sr. Llorenç Pomar Argerich. Ampli recull de negatius relatius a la vida social i cultural de Matadepera de 1985 a 1999.
- Fons de Joan Castellana Duran (CAT AMMAT 25): Imatges i vídeos emmarcats en les activitats i viatges de l'Associació de la Gent Gran, entre 2002 i 2006.
- Col·lecció de Joan sala Llangués (CAT AMMAT 26): Col·lecció de revistes, butlletins i programes de Matadepera, tant culturals com polítics, de 1991 a 2009.

Observacions:

Es té constància del fet que hi ha documentació d'aquest fons en mans de particulars: la família Arnau o el col·leccionista Esteve Renom i Pulit, o diversos ex-càrrecs polítics.

Història

L'Arxiu municipal patí els diferents trasllats relacionats amb els canvis d'ubicació del propi Ajuntament. L'any 1969 s'ubica a la segona planta de l'edifici de l'Ajuntament que es construí a la plaça de la Vila, 1. Fins que l'any 1983 es trasllada a la dependència central de la planta baixa semisoterrada, amb la problemàtica que això suposà per la conservació de la documentació. L'any 1998 s'amplia l'espai de dipòsit amb un dipòsit de prearxivatge al passatge Arnau, on s'instal·la la documentació municipal eliminable o de poca consulta. A principis del segle XXI, es traslladà als baixos del carrer Sant Quirze, 2. Finalment, l'any 2006 es reforma l'espai, ampliant la capacitat del dipòsit i millorant la seva climatització.

La primera data de la que es té referència de la existència de l'arxiu és 1966, quan la Delegación Provincial de Archivos demana, diverses vegades, que l'Ajuntament de Matadepera li ompli un qüestionari. Però no és fins el 14 de gener de 1983 quan es contracta una auxiliar administrativa, de manera temporal, per fer les feines pròpies d'una arxivera respecte a la documentació municipal. La persona encarregada treballa durant 6 mesos a l'Arxiu.

El treball, per manca de formació i d'una sistemàtica necessària, provoca diverses deficiències que Joan Comasòlives especifica (1993): la documentació més antiga no es classifica, no es respecta l'ordre originari ni el de procedència, no es crea cap instrument de descripció, es guixa documentació. El 1989 s'acorda contractar, en règim de pràctiques, a en Joan Comasòlives i Font per tractar el fons municipal, entre d'altres funcions. En aquestes dates podem parlar d'una primera actuació arxivística, en col·laboració amb l'Arxiu Històric Comarcal de Terrassa. La documentació municipal es trobava barrejada amb la del Jutjat de Pau. Per la classificació de la documentació, que s'agrupa en sèries documentals, s'opta per una classificació funcional, tot i que patia d'elements clarament orgànics (fruit de la influència que va suposar el treball de Josep Matas i Balaguer per a Joan Comasòlives, a més de ser el seu tutor de tesi). Aquesta intervenció es divideix en tres etapes: primer estudi aproximatiu al fons i a la institució; classificació, ordenació, instal·lació i elaboració dels instruments de descripció; i informatització dels instruments de descripció, implantació del sistema de classement continu. De 1993 a 1998 l'arxiver en cap és l'Àngel Soler. L'advocada Tatiana Cortada el substitueix fins l'any 2004, quan l'arxiver Vicenç Ruiz continuà, significat un gran impuls en aspectes de difusió del patrimoni i l'aprovació d'un Reglament de Gestió Documental. El maig del 2009, Jaume Munuera comença a treballar com nou arxiver municipal, refent el quadre de classificació per complert en un funcional i adaptat a una política de gestió documental integral que permet una gestió real de la documentació del fons municipal en tot el seu cicle vital, tot tenint com a punt de partida essencial el reglament impulsat per Vicenç Ruiz.

Actualment la plaça d'arxiver està vacant a l'espera d'una nova contractació.

Bibliografia

COMASÒLIVAS i FONT, Joan (1993). L'arxiu municipal de Matadepera : organització i descripció dels seus fons. Inèdit.

FONT, Xavier (1997). *Inventari del Patrimoni Cultural de Matadepera*. Ajuntament de Matadepera.

Enllaços d'interès:

[Arxiu Municipal](#)

